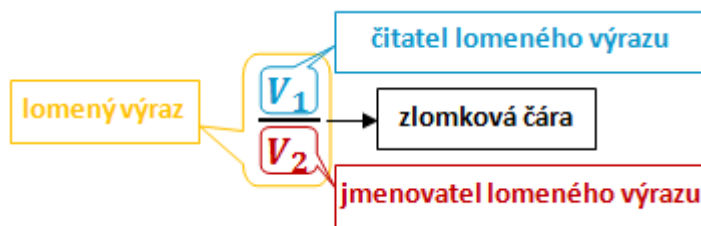

Lomené výrazy

Pojmem lomený výraz označujeme výraz ve tvaru zlomku.

Aby měl lomený výraz smysl, musí být jeho jmenovatel nenulový.

Výpočty s lomenými výrazy a jejich úpravy provádíme podobně, jako když pracujeme se zlomky, jenom musíme mít na paměti, že čitatele a jmenovatele jsou u lomených výrazů mnohočleny.

Krácení lomených výrazů

Když je čítatel i jmenovatel lomeného výrazu vynásobený stejným výrazem, můžeme tento výraz zkrátit. Krátíme jen při násobení.

př1) Zjednoduš výraz $\frac{x-2}{x^2-4}$.

Nesprávným krokem by bylo vykrácení x , tedy například $\frac{x-2}{x^2-4}$ nelze upravit na $\frac{-2}{x-4}$, protože x zde nemůžeme z čitatele a jmenovatele vytknout.

Správným postupem je rozložení jmenovatele na součin $\frac{x-2}{(x+2)(x-2)}$ a dále pokrácení $(x-2)$ na tvar $\frac{1}{x+2}$, kde $x \neq -2$

Sčítání a odčítání lomených výrazů

Při sčítání a odčítání lomených výrazů převedeme jmenovatele výrazů na společného jmenovatele. Výhodné je najít nejmenšího společného jmenovatele.

př2) $\frac{a}{b} - 1 = \frac{a-b}{b}; b \neq 0$

Násobení a dělení lomených výrazů

Při násobení a dělení lomených výrazů postupujeme jako u násobení a dělení zlomků (dělení je násobení opačným číslem). Pokud je to možné, tak před násobením a dělením vykrátíme společné násobky čitatele se jmenovatelem. Nesmíme zapomenout určit podmínky řešení.

př3) $\frac{d-c}{c^2} : \frac{d^2-c^2}{cd-c} = \frac{d-c}{c^2} \cdot \frac{cd-c}{d^2-c^2} = \frac{d-c}{c^2} \cdot \frac{c(d-1)}{(d-c)(d+c)} = \frac{d-1}{c^2} \cdot \frac{c}{(d+c)} = \frac{d-1}{c \cdot (d+c)} = \frac{d-1}{cd+c^2}; c \neq 0, d \neq 1, c \neq \pm d$

Zdroje:

https://www.karlin.mff.cuni.cz/~portal/mocniny/?page=Lom_vyrazy_kraceni

<https://www.umimematiku.cz/cviceni-lomene-vyrazy-upravy-a-vypocty>

<https://www.umimematiku.cz/cviceni-lomene-vyrazy>